

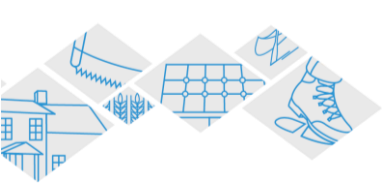
Bedre sammen

Oppvekststrategi 2024-2036

Illustrasjon fra 2B Bjørkelangen skole 2023

Innhold

Innledning	2
Strategien	2
Kommunale føringer	3
Barn og unge er «ekspertene» på egne liv	4
Utfordringsbilde.....	7
Målsettinger og strategier	8
Innsatsområder	11
Referanser	12

Innledning

Det er lite som slår betydningen av en trygg og utviklende oppvekst. Hvordan vi har det som barn, i familien, på skolen og på fritiden, påvirker hvilken person hver og en av oss blir som voksen. Det påvirker hvordan vi samhandler med andre, stoler på andre og i hvilken grad vi har tro på oss selv.

Noen ganger butter livet, og da må vi spørre oss selv- hva skal til for at jeg får et godt liv? Mye kan vi løse selv ved hjelp av familie og nettverk.

Noen ganger trenger vi hjelp.

Forskning og erfaring viser at hjelpen som gis noen ganger er trøblete, fordi de som skal hjelpe ikke prater godt nok sammen.

Målet med en strategi for oppvekst, som vi har gitt navnet Bedre sammen, er nettopp å understreke betydningen av samarbeid og samskaping. Vi blir nemlig bedre sammen enn hver for oss, og det betyr at barnet, ungdommen eller familien som trenger hjelp i vår kommune, skal møte mennesker som er nysgjerrige, inkluderende og som trekker i samme retning.

Vi må sammen forstå hva som er utfordringen, og vi må jobbe sammen for å finne den beste løsningen.

Oppvekststrategien gjelder alle som jobber med barn og unge i kommunen, uavhengig om det er kommunal-, fylkeskommunal-, frivillig- eller privat sektor. Strategien er forpliktende for kommunalt ansatte, mens den for andre er en tydelig oppfordring. Det er hele Aurskog-Høland som samfunn som sammen skal bidra til at barn og unge får et godt og trygt oppvekstmiljø.

Strategien skal benyttes som støtte og grunnlag for utarbeidelse av tiltaksplaner og andre planer som berører barn og unges oppvekst. Barns utfordringer er ikke inndelt i fagområder, forvaltningsnivå eller enkelt-tjenester. Oppfordringen er å se hele barnet og sette tiltak inn i en helhetlig sammenheng.

Strategien

En strategi for oppvekst skal:

- bidra til gode tilbud og tjenester til barn og unge i Aurskog-Høland kommune, og at alle får en god oppvekst og overgang til voksenlivet
- sikre forebyggende arbeid, sørge for tidlig innsats med riktige tiltak og at tilbud og tjenester er koordinert og kunnskapsbasert
- bidra til at det jobbes helhetlig og med godt samarbeid, til beste for barn og unge
- bidra til felles kvalitetsmål og kunnskap i arbeidet med barn og unge, og at vi jobber tett på og deler vår kunnskap
- være forpliktende for alle som jobber med barn, unge og familier i Aurskog-Høland kommune

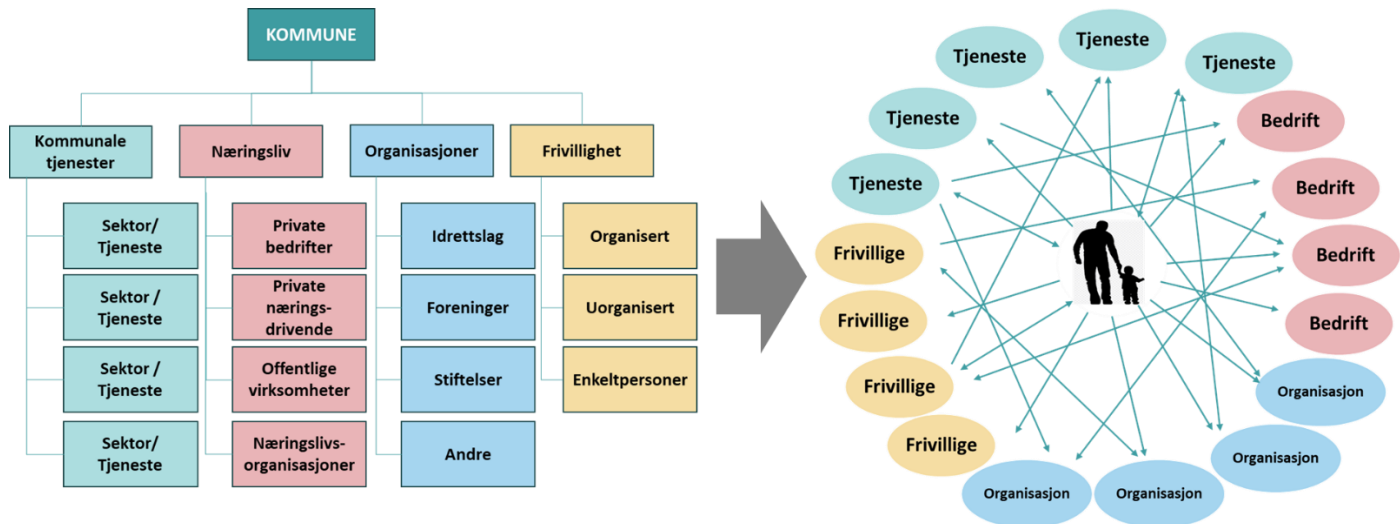
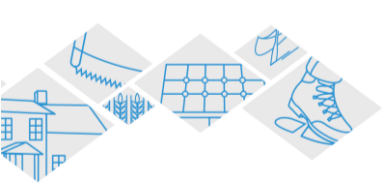

Fig. Fra fragmentert arbeidsform til samhandling og samskaping for å få til helhetlig samarbeid til beste for barn, unge og deres familier

Kommunale føringer

Vår visjon, mål og verdigrunnlag ligger til grunn i arbeidet med å gjøre en best mulig jobb for kommunens innbyggere.

Strategien «Bedre sammen» bygger på kommunens visjon «muligheter, miljø og mangfold» og kommunens verdigrunnlag «åpenhet, tillit og samhandling». Det betyr at:

- *Sammen gjør vi det umulige mulig, velger grønt først og lar ulikhetene forme vår felles fremtid.*
- *Sammen har vi et ansvar for fortid, nåtid og skaper et samfunn i takt med sin samtid.*
- *Sammen legger vi til rette for at Aurskog-Høland er et godt sted å leve, bo og arbeide.*
- *I møte med oss opplever du tilstedeværelse og dialog. Alle blir møtt med respekt og anerkjennelse, og vi informerer, involverer, lytter og svarer.*
- *I Aurskog-Høland møter du imøtekommande og profesjonelle ansatte, som tar samfunnsoppdraget på alvor. Vi kommuniserer ærlig og oppriktig, følger opp og gjennomfører.*
- *Vi er til stede for hverandre –fra «vugge til grav». Gjennom felles tanke- og handlekraft fornyer vi oss og utvikler tjenester som bidrar til selvhjelpenhet, verdighet og livskvalitet gjennom aktiv deltakelse. Sammen skaper vi varige verdier.*

Strategien er en del av kommunens samlede planverk, og skal bidra til gjennomføring av kommuneplanens samfunnsdel og øvrig planverk.

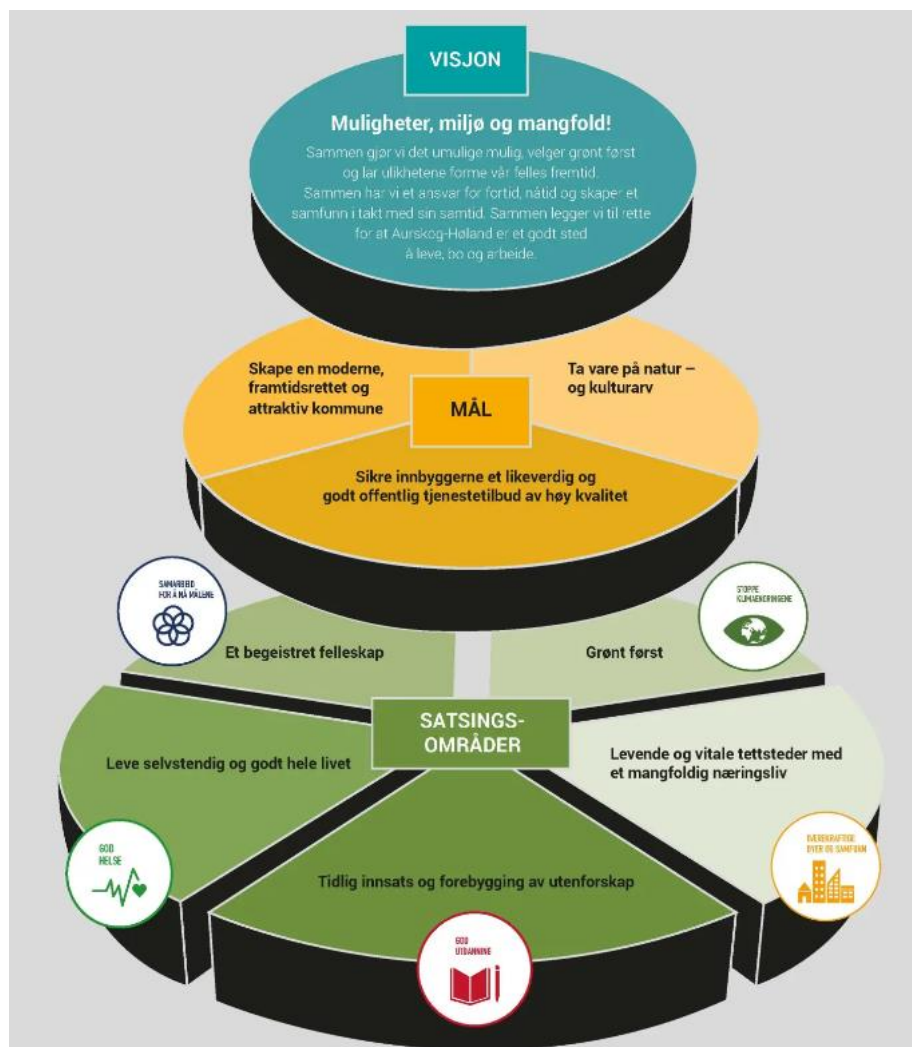

Fig. Visjon, mål og satsingsområder for Aurskog-Høland kommune

Barn og unge er «ekspertene» på egne liv

Barn og unge er eksperter på nettopp det å være barn og ungdommer. De sitter med kunnskap og erfaring om læringsmiljøet på skolen, inkludering, ekskludering, mobbing og vennskap. De vet hva som kjennes trygt og utrygt i møte med skolehelsetjenesten og barneverntjenesten. Deres stemmer er derfor av stor betydning for hvordan vi kan skape trygge klasse- og skolemiljøer, og for hvordan vi kan forme gode tiltak for barn og unge som trenger hjelp. (Fra «Sammen for utsatte barn og unge»)

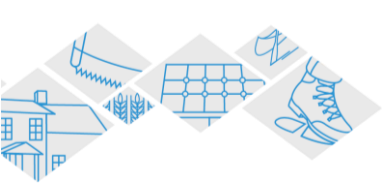

Fig. Illustrasjon fra 2B Bjørkelangen skole 2023

Barn og unge om hva som er viktig for en god oppvekst (kilde: Ungdomsrådet i Aurskog-Høland kommune, 2023):

- Foreldre – som bryr seg og støtter
- Skole og lærere – gode skolemiljøer og lærere som ser og støtter elevene både faglig og sosialt
- SFO – viktig for sosial tilhørighet og viktig med morsomme aktiviteter
- Fritid – viktig med variert tilbud (idrett, klubb og andre aktiviteter) og mulighet for å ta seg til og fra fritidsaktiviteter med buss
- Inkludering – mulighet for å kunne delta, både økonomisk og sosialt
- Tidlig innsats – tidlig tiltak når noen har utfordringer som krever oppfølging
- Fremtidstro og fremtidsutsikter – tro på fremtiden og muligheten for å kunne bli noe

10 råd fra barn og unge i Aurskog – Høland

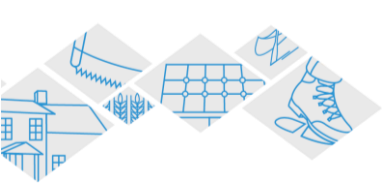

20.06.2022

Ti råd fra barn og unge i Aurskog-Høland

1. Ungdom må få tilgang på jobbfellesskap, arbeidserfaring og varierte arbeidsplasser i Aurskog-Høland
2. Ungdom skal ha desentraliserte skole- og utdanningsmuligheter
3. Det må være enklere å komme seg fra A til Å
4. Ungdom vil ha trygge reiseveier
5. Alle skal ha tilgang til stabilt og sikkert høyhastighets- og mobilnett
6. Ungdom krever virkemidler som gjør det lettere å etablere bedrift og skaffe seg bolig
7. Det må bli enklere å få psykisk helsehjelp
8. Vi må ta vare på distriktenes attraktivitet med nærhet til naturen
9. Ungdom mener lokalsamfunnet må utvikles med møteplasser og lokaler for unge gründere og frivillige
10. Ungdom må bli hørt

Utfordringsbilde

Utfordringsbildet bygger på informasjon og analyser, hvor bla kommunens generelle kunnskapsgrunnlag, kunnskapsgrunnlag om folkehelse, forskningsrapporter, innspill fra ungdomsrådet, innspill fra ansatte i kommunen, innbyggerreiser, SWOT-analyser og innspill fra fokusgruppe med innbyggere er grunnlag. De største utfordringene avdekket i informasjonssinnhenting og analyser knyttes til:

Samhandling

- Det oppleves at det er for lite samarbeid mellom ulike virksomheter og fagmiljøer. Det kan være uklart for både ansatte og innbyggere hvem som er kontaktpersoner i ulike tjenester.
- Det antas at det er for lite kunnskap om hverandre på tvers av virksomheter og fagområder i kommunen.
- Det oppleves at det tar for lang tid å få svar og tilbakemelding fra de kommunale tjenestene når det er behov for støtte og samhandling hos flere tjenester.

Informasjon, kommunikasjon og digitale løsninger

- Det stilles spørsmål ved om vi klarer å gi god nok informasjon og opplæring til ansatte og innbyggere.
- Digitale systemer henger ikke sammen, og har ikke god nok informasjonsutveksling mellom systemene.

Kompetanse og ressurser

- Det stilles spørsmål ved om de kommunale tjenestene klarer å tilegne seg god nok kompetanse til å møte nye problemstillinger og innbyggerbehov.
- Det oppleves både fra innbyggere og kommunale tjenester at det er for lite ressurser og kompetanse til å følge opp barn med utfordringer.

Taushetsplikt og samtykke

- Taushetsplikten skaper muligheter, men også begrensninger i hvordan tjenester kan samhandle og koordinere tjenestetilbud. Praksis for hvordan kommunale tjenester bruker felles samtykkeskjema kan forbedres.

Organisering og rolleforståelse

- Det oppleves at behovet for tverrfaglig samhandling i kommunale tjenester ikke alltid er forankret på ledernivå.
- Det oppleves ansvarsfraskrivelse og skyvekultur hos tjenestene i kommunen.
- Det er behov for tydeligere ansvars- og rolleforståelse i kommunale tjenester.

Målsettinger og strategier

Målsettinger og strategier skal gi hovedretning for kommunens satsing innen oppvekstområdet. Strategien henger sammen med kommunens visjon «muligheter, miljø og mangfold» og skal bidra til at vi når overordnede mål gjennom to viktige målsettinger:

Mål

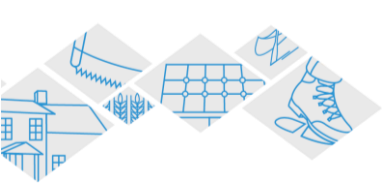
Sammen med innbyggere, næringsliv og frivillighet legger vi til rette for at alle som vokser opp i Aurskog-Høland får mulighet til å utvikle seg til selvstendige, empatiske og trygge barn, unge og voksne.

Det betyr at:

- Barn og unge møter trygge, tydelige og omsorgsfulle voksne og opplever lokal og sosial tilhørighet i et inkluderende felleskap.
- Barn og unge skal ha like muligheter til utvikling, gjennom læring tilpasset den enkeltes behov.
- Barn og unge skal ha mulighet for deltakelse på ulike arenaer, uavhengig av bakgrunn og forutsetninger.
- Tjenester og tilbud til barn og unge skal legge til rette for/ bidra til å skape sosiale og aktive unge, som tar ansvar for eget liv og gjør gode valg.
- Barn og unge skal medvirke og høres i forhold som angår dem.

Strategier:

- Vi blir «bedre sammen» gjennom økt involvering og samarbeid med innbyggere, næringsliv og frivillighet.
- Vi legger til rette for at innbyggerne klarer seg godt selv gjennom levende nærmiljøer med ansvarlige voksne.
- Vi bidrar til at barn og unge har et variert kultur- og fritidstilbud som ivaretar mangfold og tilhørighet, i samarbeid med lokalmiljøet.
- Vi legger vekt på å skape en trygg digital oppvekst og utvikle digital kompetanse hos barn, unge, foreldre og voksne som er i kontakt med barn.
- Vi mobiliserer ressurser i den enkeltes nettverk og lokalsamfunn og leter etter mulighetene nært barn og unge.
- Vi involverer barn og unge i saker som angår dem.
- Vi benytter statlige og kommunale støtteordninger som gir like muligheter for alle.
- Vi legger vekt på tidlig innsats og forebyggende tiltak.

Mål

Barn, unge og deres familier skal i møte med Aurskog-Høland kommune oppleve et godt møte med tjenestene, å bli godt ivaretatt og at kommunens ansatte vil dem vel.

Det betyr at:

- Barn og unge og deres familier skal oppleve tjenestene i kommunen som lett å komme i kontakt med, imøtekomende og enkle å forholde seg til.
- Barn og unge og deres foreldre møter ansatte med rett kompetanse og god kjennskap til relevante rettigheter og muligheter for den enkelte.
- Barn og unge er ekspertene på å være barn og unge, og blir hørt og ivaretatt med riktige tjenester til riktig tid.

Strategier:

- Vi legger vekt på tidlig innsats og forebyggende tiltak.
- Vi sørger for at barnets stemme blir hørt.
- Vi har brukervennlige digitale løsninger som viser hva barn og unge selv kan gjøre og hva kommunen kan bidra med for at alle skal klare seg godt.
- Vi jobber tverrfaglig og sørger for samhandling og samordning tidligst mulig.
- Vi har kunnskap om helheten, tjenestene, ansvarsfordeling og sikrer at det ikke oppstår gap mellom tjenestene eller i overgangsfasene.
- Vi bruker Aurskog-Høland modellen og har tilpassede tjenester på individuelt nivå når det er behov for det.
- Vi bruker nettverksmøter (private og offentlige nettverk) som metode.
- Vi utvikler tjenestene og tjenestetilbudet ut fra nye behov.
- Vi bruker klart språk i møte med innbyggere.

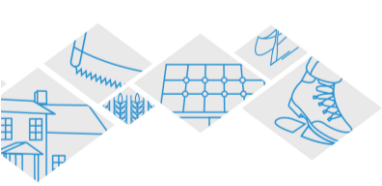

Vi har lykket og er på rett vei ...

- Når barn og unge viser at de har håp og framtidstro
- Når barn og unge trives og opplever at de har gode oppvekstvilkår
- Når barn og unge og deres familier opplever at de er inkludert i lokalsamfunnet og bidrar positivt for å ivareta et godt lokalmiljø
- Når barn og unge bruker stemmen sin i saker som angår dem
- Når barn og unge selv tar initiativ og er engasjerte og aktive, både fysisk og sosialt
- Når barn og unge behersker digitale løsninger og muligheter, og evner å balansere bruk av digitale medier med sosial og fysisk aktivitet sammen med andre
- Når andelen som fullfører videregående opplæring øker
- Når barn og unge og deres familier vet hvor og hvordan de kan få hjelp og støtte i utfordrende situasjoner
- Når barn og unge og deres familie blir hørt og mottar rett tjeneste til rett tid
- Når familier opplever at kommunens tjenester er samordnet og at de ansatte har god kunnskap, samskaper og sikrer involvering av de som kan bidra til best mulig tjenester for den enkelte
- Når både barn, unge, familier og ansatte opplever at samhandling gir mening og fører til at barnet/ungdommen får det bedre

Fig. Illustrasjon fra 2B Bjørkelangen skole 2023

Innsatsområder

Samskaping

Samskaping handler om samhandling mellom innbyggere, kommune og andre hvor alle er likeverdige og samarbeider

- Etablere god kunnskap om hva som skjer i lokalmiljøene rundt om i Aurskog-Høland kommune
- Sørge for samskaping mellom kommunale virksomheter, innbyggere, lag, foreninger, næringsliv og frivillighet, som skaper gode og aktive nærmiljøer med varierte tilbud til barn og unge
- Bruke nettverk som arbeidsmetode

Involvere, engasjere og mobilisere

- Involvere aktuelle innbyggere i saker som handler om barn og unge og deres oppvekstvilkår
- Involvere, engasjere og mobilisere nærmiljøer til forebyggende innsats
- Mobilisere ressurspersoner i nettverk og nærmiljø rundt det enkelte barn og ungdom som har behov for støtte

Kompetanse og ressurser

- Bygge relasjonell kompetanse og kultur for god samhandling med barn og unge og deres foreldre
- Sørge for kompetanse om mangfold og hva som er viktig for innbyggerne
- Ha kunnskap om og bruke mulighetsrom og ordninger som finnes for å redusere økonomiske og sosiale begrensninger for deltakelse

Informasjon, kommunikasjon og digitale løsninger

- Sørge for forståelig og tilgjengelig informasjon og kommunikasjon, som inviterer til dialog, medvirkning og tilbakemelding fra våre innbyggere
- Sørge for informasjon tilgjengelig på ulike språk der det er hensiktsmessig

Organisering og rolleforståelse

Én vei inn handler om å gjøre det enkelt for innbyggerne å komme i kontakt med riktig kommunal tjeneste og at behov for flere tjenester koordineres.

- Sørge for enkel vei inn til kommunens tjenester ved behov for støtte
- Organisere og bygge kompetanse, strukturer og rolleforståelse som skaper helhetsforståelse for den enkelte innbygger
- Bryte ned silo-jobbing og utvikle helhetlige tjenester tilpasset våre innbyggere og utviklingen i samfunnet

Referanser

Strategien bygger på:

- FNs bærekraftsmål
- FNs barnekonvensjon
- Lover og regelverk, kommunale og statlige strategier og føringer
- Meldinger og proposisjoner til Stortinget
- Kommunens visjon, mål, satsingsområder og verdier
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kunnskapsbasert grunnlag basert på forskning, erfaring, ansattmedvirkning og innbyggermedvirkning
- Nasjonale og lokale indikatorer som gir viktig styringsinformasjon
- Oppvekstreformen 2022
- Trøbbel i grenseflatene, Fafo-rapport 2020:02
- Mind the Gap – Fafo-rapport 2020:21
- Ungdata
- Kunnskapsgrunnlag Aurskog-Høland kommune
- Kunnskapsgrunnlag Folkehelse Aurskog-Høland kommune